

**NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
KÖZGYŰLÉSÉNEK**

41/2024. (V. 16.) számú

h a t á r o z a t a

**Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának Kábítószerügyi Egyeztető Fóruma (NYÍRKEF)
2023. évi szakmai tájékoztatójának elfogadásáról**

A Közgyűlés

az előterjesztést megtárgyalta és Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának Kábítószerügyi Egyeztető Fórumának (NYÍRKEF) – a határozat-tervezet 1. számú mellékletét képező - 2023. évi szakmai tájékoztatóját tudomásul veszi.

k.m.f.

Dr. Kovács Ferenc
polgármester

Dr. Szemán Sándor
címzetes főjegyző

A határozatról értesülnek:

- 1./ A Közgyűlés tagjai
- 2./ a címzetes főjegyző és a Polgármesteri Hivatal érintett belső szervezeti egységeinek vezetői
- 3./ A NYÍRKEF szakmai elnöke

**Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának
Kábítószerügyi Egyeztető Fóruma (NYÍRKEF)
2023. évi szakmai tevékenységéről szóló tájékoztatója**

1. Bevezetés

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése a 175/2021.(XI.18.) számú határozatával elfogadta a NYÍRKEF drogprobléma visszaszorítása érdekében (2022 - 2025) készített stratégiáját. 2023-ban Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése a 60/2023.(IV.27.) számú határozatával elfogadta a Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának Kábítószer Egyeztető Fóruma (továbbiakban: NYÍRKEF) módosított szervezeti és működési szabályzatát, amely a tagság felülvizsgálata és az időközben megváltozott jogszabályi és szakpolitikai környezetnek való megfelelés érdekében volt időszerű.

A NYÍRKEF 2023-ban a stratégiában foglalt cselekvési tervének megvalósításával szisztematikus munkát végzett, folyamatosan közreműködött a szakmaközi kapcsolatok fenntartásában, építette és fejlesztette a kortárssegítő programba bevont ifjúsági közösségeket és szakmai programok, konferenciák megvalósításában vett részt. Az elmúlt évben kutatásra, szélesebb körű felmérésre nem került sor.

A szakmai tájékoztatónkban a 2023. év eredményeit foglaltuk össze.

2. A NYÍRKEF rövid bemutatása

A NYÍRKEF 2001. óta működő, és 2015-ben újjáalakult erőforrás-közösség, amely különböző szektorokban működő szervezetek szakmaközi együttműködését hivatott képviselni.

A Fórum alapcélja szerint hozzájárul az önkormányzati döntések szakmai megalapozásához, a döntéselőkészítő folyamat nélkülözhetetlen résztvevőjeként. A tagság aktívan részt vesz az országos KEF hálózat működésében, helyi szinten közreműködik a szenvedélybetegségek megelőzésével és kezelésével kapcsolatos feladatok végrehajtásában és a mentálhigiénés problémák csökkentésében, emellett szakmai támogatást biztosít, és koordinációs feladatokat lát el.

A szenvedélybetegségek elleni küzdelem helyi koordináló szerveként tevékenysége során figyelemmel kíséri az aktuális szakpolitikai iránymutatásokat, összehangolt szakmai feladatait a megelőzés, kezelés-ellátás, ártalomcsökkentés, kínálatcsökkentés területén specifikus munkacsoportokban végzi. A tagság

legalább fél évente, de a végrehajtandó feladatok miatt - az elnök vagy a NYÍRKEF tagok indítványára - ettől eltérő időpontokban, többször is ülésezik.

A NYÍRKEF Operatív Vezető Testület szakmai- és társelnöke:

- Dr. Erdélyi Ágnes szakmai elnök
- Dr. Ulrich Attila társelnök, Nyíregyháza MJV alpolgármester

A KEF munkacsoportok és vezetői:

- Tullner Gabriella - Kezelés-ellátás munkacsoport vezető
- Szilágyi Pálné - Prevenációs munkacsoport vezető
- Gurbán Csaba - Kínálatcsökkentési munkacsoport vezető
- Lengyelne Pogácsás Mária - Közösségi Együttműködés munkacsoport vezető

A NYÍRKEF széleskörű partneri kapcsolatokat épített ki, amelynek alapja a hatékony kommunikáció és az érdekmentes kooperáció, amely lehetővé teszi a párhuzamosságok kiszűrését.

3. Drogpolitikai keretek és a NYÍRKEF működése

3.1. Országos hálózat

A KEF-ek országos koordinációját a Nemzeti Népegészségügyi Központ, Népegészségügyi Stratégiai, Egészségfejlesztési és Egészségmonitorozási Főosztály, Drogmegelőzési Programok Osztálya végzi. A főosztály és az osztály közreműködik a szenvedélybetegségek megelőzésével és kezelésével kapcsolatos feladatok végrehajtásában, biztosítja a megvalósítás szakmai támogatását, koordinációs feladatokat végez, adatbázist működtet, részt vesz a drogpolitikai célú programok kidolgozásában, a hazai és uniós pályázatok szakmai előkészítésében, elősegíti a KEF-ek megalakulását, szakmailag támogatja folyamatos működésüket, elősegíti az országos hálózat koordinációját, ellátja a Kábítószerügyi Tanács működésével kapcsolatos titkársági feladatokat, és részt vesz a kábítószer probléma kezelésével kapcsolatos pályázatok szakmai tartalmának kidolgozásában, továbbá javaslatokat fogalmaz meg és szakértői tevékenységet folytat az iskolai egészségfejlesztési programok minőségbiztosításának előmozdítása érdekében.

Az aktuális szakpolitikai sztemderdeket az „Egészséges Magyarország 2021-2027” címet viselő, az egészségügy átfogó megújítására irányuló, 2019–2030 közötti időszakra vonatkozó öt Nemzeti Egészségügyi Program fogalmazza meg. Ebbe tartozik a szenvedélybetegségek elkerülésére, kezelésére irányuló eleme a Nemzeti Mentális Egészségügyi Program is.

3.2. A NYÍRKEF feladatai

A NYÍRKEF kiemelt feladata az „alulról jövő” kezdeményezések támogatása, különös tekintettel a droproblémák kialakulásának megfékezése és hatékony kezelése érdekében.

A hazai és nemzetközi szakpolitikai trendeket és célkitűzéseket figyelembe véve feladatait a megelőzés, kezelés, ellátás, ártalomcsökkentés, kínálatcsökkentés területén végzi, melynek keretében ellátja:

- Nyíregyháza városban a káros szenvedélyek – különösen a kábítószeres tiltott fogyasztása elleni egységes fellépés koordinálását,
- biztosítja tagok közötti kommunikációt, információáramlást, összehangolja a helyi szereplők tevékenységét,
- helyzetfeltárást és értékelést végez,
- stratégiai célokat szolgáló megelőzési tevékenységek megszervezését és összehangolását,
- a veszélyeztetett, sérülékeny személyek és csoportok számára biztosítja a célzott megelőző beavatkozás igénybevételének lehetőségét,
- a függőnek nem minősülő, de problémás kábítószer-használat jeleit mutató személyek számára biztosítja a megelőzés, a szakszerű beavatkozás, illetve kezelés igénybevételének lehetőségét, továbbá támogatja a családtagokat és a hozzátartozókat,
- családok problémáinak észlelését, kezelését elősegítő komplex családgondozási szolgálatok és szolgáltatások elérhetővé tételét,
- támogatja az intézmények szocializációs feladatainak hatékonyabb ellátását szolgáló folyamatokat.

A NYÍRKEF szakmai tevékenysége három fő pillérre épül:

- az **összefogás**, amely az önkormányzati koordinációval támogatott hatékony kommunikáción alapul, magában foglalva a meglévő kapcsolatok megtartásán túl az új együttműködések fejlesztését, generálását, pl. iskolai védőnők bevonása,
- a **komplexitás**, amely a szolgáltatások sokszínűségét, a különböző ellátások közötti átjárhatóságot és a párhuzamosságok elkerülését jelenti,
- és az **egészségfejlesztés**, amely egy dinamikusan fejlődő tudományterület, amit minden korosztály számára biztosítani kell. Az egészségfejlesztésre, az egészségtudatos életmód népszerűsítésére irányuló prevenciók munka során figyelembe kell venni az eltérő szükségleteket és igényeket. Az egyén, a csoportok vagy közösségek szintjén történő beavatkozások visszautalnak a komplexitás fontosságára.

Nyíregyházán a szenvedélybetegek részére nyújtott szolgáltatások területén megtalálható alacsonyküszöbű alapellátás és közösségi ellátás, valamint szenvedélybetegek nappali ellátása, megyei szinten szenvedélybetegek otthona, átmeneti otthona és drogambulancia. Továbbra is hiány

tapasztalható (megyei szinten is) szenvedélybetegek számára kialakított rehabilitációs célú lakóotthon, rehabilitációs intézmény és támogatott lakhatás biztosítása területén.

4. A NYÍRKEF helyi csoportjai és tevékenységük 2023-ban

4.1. Prevenációs munkacsoport

A munkacsoport feladatai:

- A drogprevenációval kapcsolatos kutatások megszervezése, a szakterületükön belüli információk gyűjtése, továbbítása, szorosán együttműködve a köznevelési intézmények fenntartóival és intézményekkel, illetve a Diákpolgármesteri Irodával.
- A megyében, illetve a vonzáskörzetben meglévő drogterápiás intézetekkel való szoros együttműködés kialakítása, a munkafolyamatok koordinálása.
- Népszerűsíti és terjeszti az eredményesen bevezetett egészségnevelő, egészségfejlesztő és drogprevenációs módszereket, programokat, tematikákat, modelleket.
- A drogokkal és egyéb rizikómagatartási formákkal kapcsolatos információs és ismeretterjesztő anyagok összegyűjtése, és az anyagokhoz való hozzáférhetőség megszervezése.
- Közösségi terekkel való együttműködés, az iskola utáni időszakban fellelhető fiatalokkal való prevenációs munka lehetőségeinek megszervezése.
- Tanítási időben vagy iskolai szünidőkben csellengő fiatalokra irányuló támogató tevékenység megszervezése (ártalommentes, védett klubok, innovatív szabadidős programok, művészeti tevékenységek, és azoknak teret biztosító intézmények stb.).
- Kortárssegítő csoportok létrehozásának, a szervezésében való közreműködés elősegítése.

4.1.1 Megvalósított prevenációs feladatok

A munkacsoport tagok az oktatási intézményekben jellemzően az egészségnapok keretében és osztályfőnöki órákon megszervezésre került egészségnevelés témakörben kerültek feldolgozásra a szerhasználat- és a függőség veszélyei. 2023-ban a Rendőrség is számos alkalommal tartott drogprevenációs foglalkozást az oktatási intézményekben, de emellett együtt működnek a Nyíregyháza MJV Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, akik a városban, kiemelten a Huszár telepen kívánnak fellépni a droghelyzet ellen, s hatékonyan tevékenykedni a gyermekek érdekében.

A munkacsoport tagok aktív résztvevői a NYÍRKEF üléseinek, szakmai tudásukat és tapasztalataikat rendszeresen megosztják a tagsággal. 2023-ban Dr. Gavallér Andrea szakpszichológus tartott a szakembereknek ismeretátadó előadást a Nyíregyházi Szakképzési Centrum intézményeiben szerzett iskolapszichológusi tapasztalatokról. A munkacsoport szorosabb együttműködést alakított ki az év

során a Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ óvodai- és iskolai szociális segítő szakemberekkel, akik kortárssegítő folyamatokba tudják becsatornázni a Fórum tagjait.

A prevenció munkacsoport aktív szervezője és résztvevője volt a 2023. 06. 26-án megrendezésre került Kábítószer-ellenes világnapi programnak. A tavalyi kampány egyik célja az volt, hogy felhívja a figyelmet a drogfogyasztókkal való tisztelettel és empátiával való bánásmód fontosságára. Ez tükrözi az esemény mottója: "Első az ember: állítsuk le a megbélyegzést és a diszkriminációt, erősítsük a megelőzést!"

A munkacsoport tagok a következő programokat biztosították:

- A „Gyermekeinkért 16” Alapítvány „Sztelen szórakozás” címmel képzőművészeti pályázatot hirdetett az általános és a szakiskolák számára, a beküldött alkotásokat értékes jutalmakkal díjazták.
- A Futurobi táborban nyaraló gyermekek számára a „Gyermekeinkért 16” Alapítvány, a Talentum Európai Fejlődésért Közhasznú Alapítvány és a Periféria Egyesület szakemberei tartottak ismeretátadó foglalkozást.
- A Kisvakond táborban a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kórházak és Egyetemi Oktatókórház Egészségfejlesztési Osztály - EFI Nyíregyházi Járás szakemberei, valamint a Nyíregyházi Rendőrkapitányság és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Rendőr-főkapitányság rendőrei tartottak figyelemfelkeltő programot.
- Az Arany János Gimnázium sporttáborában pedig A Gyermekekért, a Fiatalokért és a Családokért Közhasznú Egyesület tartott figyelemfelkeltő, játékos érzékenyítő programot.

Az Adelante Alapítvány 2023. október 19-étől indította el az „Életmesék - Fény és árnyék az emberi pszichében” elnevezésű online irodalomterápiás programját, melyre a NYÍRKEF tagszervezeténél tevékenyek is csatlakozhattak.

A prevenció csoport tagjai 2023-ban is rendszeresen részt vettek helyi, regionális és országos szakmai találkozókön, mint például:

- a Nemzeti Népegészségügyi Központ Népegészségügyi Stratégiai, Egészségfejlesztési és Egészségmonitorozási Főosztálya által szervezett „Műhelyszerdák” című szakmai online értekezleteken,
- valamint a Budapesten, „Közös gondolkodás és helyi cselekvés” – címmel megrendezésre került Országos VIII. KEF szakmai konferencián,
- a Lelki Egészség Világnapja alkalmából pedig, az "Együtt gondolkodó nap” keretében, a XV. kerületi KEF tagokkal találkozhattak és a Zuglói KEF találkozón vehettek részt az érdeklődő munkacsoport tagok,

- a „Fogadd el! címmel” megrendezett XV. kerületi Ifjúsági Prevenációs Konferencia, amelyen bemutatásra kerültek a személyiség-típológiák, a Tik Tok, a mesterséges intelligencia, a vezetői kompetenciák, a kreatív gondolkodás és a szeretet központú kommunikáció.

A Belügyminisztérium Népegészségügyi Főosztálya az új pszichoaktív szerek témában jártas szakértők vonatkozásában szakértői lista összeállítását indította el, amelyhez a prevenációs munkacsoport tagjai közül többen csatlakoztak.

4.1.2. Kortárssegítő program Nyíregyházán az óvodai és iskolai szociális segítő mentorálásával

A kortárssegítő olyan „átlagos” diákok, akik önkéntesen vállalják, hogy különféle, a kortárssegítő csoport által szervezett tevékenységek keretében aktívan bevonódnak az iskolai környezetük alakításában, emellett segítő attitűddel fordulnak diáktársaik felé, támogatva ezzel kortársaikat, az iskolai közösséget.

A Nyíregyháza MJV Önkormányzata a NYÍRKEF és a Human-Net Alapítvány szervezésében, egy nagymintás felmérés eredményeire támaszkodva 2022. tavaszán két köznevelési intézményben (a Nyíregyházi Tankerületi Központ által működtetett Nyíregyházi Kölcsey Ferenc Gimnáziumban és az Észak Agrárszakképzési Centrum fenntartásában működő Lippai János Mezőgazdasági Technikum és Szakképző Iskolában) elindult a kortárssegítő fiatalok toborzása és felkészítése.

A program célja olyan mentorprogram kidolgozása volt, amely városunk valamennyi köznevelési intézményének segítségére szolgál a fiatal korosztály problémáinak mérséklésében. A kortárssegítés során szakemberek mentorálják a bevont fiatalokat, valamint jelentős szakmai háttérrel biztosítanak az elakadások, nehézségek leküzdésére. A tanulókat osztályfőnöki órák keretében tájékoztatja az iskolai szociális segítő, amelyet követően a diákok jelzik részvételi szándékukat. A jelentkező diákok szüleit értesítik a lehetőségről és a hozzájárulásukat kérik. Ezt követően egy egynapos tréningen vesznek részt a jelentkezők, amelyre lehetőleg az iskolában belül kerül sor, azonban ezen a napon a diákok igazoltan nem tartózkodnak a tanórákon. Nincs minimális vagy maximális jelentkezői létszám.

A kortárs segítő tevékenység önkéntesen vállalt feladat, mely során a kortárssegítő a csoport által szervezett tevékenységek keretében aktívan bevonódnak az iskolai környezetük alakításába, emellett segítő attitűddel fordulnak diáktársaik felé, támogatva ezzel kortársaikat, az iskolai közösséget. Feladataik közé fog tartozni:

- a másokat figyelembe vevő magatartás elősegítése,
- az osztály és az iskolai közösség életében való aktív részvétel,
- a problémák észlelése és megelőzése,
- diáktársak készségeinek és képességeinek fejlesztése.

A kortárssegítők munkája által a tanulótársak megtapasztalhatják, hogy érdemes segítséget kérni és elfogadni. Megtanulhatják, hogy mi a különbség árulkodás és segítségkérés között, valamint hogyan lehet konfliktusokat erőszakmentesen megoldani. A diákok a program során részt vesznek csapatépítő tréningeken, megtanulják, hogyan kell csapatban dolgozni, projekteket megtervezni, megvalósítani, értékelni. A rendszeres találkozások, képzések során fejlődik konfliktus megoldó képességük, kommunikációs készségük, együttműködési kompetenciájuk.

A 2022/2023-as tanévben elkezdődött az óvodai és iskolai szociális segítők szakmai felkészítése, amelyben Bogdándi István, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály szakembere tréningezte a kollégákat. A felkészítés átnyúlt az új tanév elejére, amely keretében praktikus és az Európai Unió szakpolitikával szinkronban lévő ismereteket sajátítottak el a leendő mentorok.

A 2022/2023-as tanév végére a már meglévő két intézmény mintájára még három középiskolát sikerült bevonni a programba, a Nyíregyházi Zrínyi Ilona Gimnáziumot, a Nyíregyházi Vasvári Pál Gimnáziumot, valamint a Nyíregyházi Krúdy Gyula Gimnáziumot.

2023/2024-es tanévben Nyíregyháza minden középiskolájában meghirdetésre került a program, és az érdeklődés felülmúlta a szakemberek várakozásait (Nyíregyházi Arany János Gimnázium 23 fő, Nyíregyházi Egyetem Eötvös József Gyakorló Ált. Isk. és Gimn. 12 fő, Nyíregyházi SZC Széchenyi István Közgazdasági, Informatikai Szakgimnázium. 7 fő, Vasvári Pál Gimnázium 6 fő, Lippai János Szakközépiskola és Szakiskola 3 fő, Szent Imre Katolikus Gimnázium 16 fő, Szent Miklós Görögkatolikus Gimnázium 3 fő, Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium 4 fő, Nyíregyházi SZC Sipkay Barna Középiskola 32 fő, Nyíregyházi SZC Bánki Donát Műszaki Középiskola és Kollégium 16 fő, Nyíregyházi SZC Zay Anna Eü., Inf. Szakképző 22 fő, Nyíregyházi SZC Wesselényi Miklós Középiskolája 12 fő, Nyíregyházi Kölcsey Ferenc Gimnázium 40 fő, Nyíregyházi Krúdy Gyula Gimnázium 13 fő, Nyíregyházi Waldorf Iskola 6 fő, Zrínyi Ilona Gimnázium és Kollégium 40 fő, Vasvári Pál Gimnázium 30 fő, Leonárdó Média Akadémia 20 fő, Nyíregyházi SZC Inczedy György Szakgimnázium 1 fő, Westsik Vilmos Élelmiszeripari Szakgimnázium és Szakképző Iskola 16 fő, Nyíregyházi Művészeti Szakgimnázium 13 fő) összesen mintegy 335 fő tanuló jelentkezett a programba.

Tapasztalatok alapján megállapítható, hogy a fiatalok kíváncsisága és nyitottsága kiemelkedő, elköteleződésük a kortárs segítség iránt nagyon magas. Eleinte az azonos oktatási intézményekbe járók körében zajlottak a tréningek, majd kilépve ebből a keretből megismerkedhettek más intézményekben tanulókkal és tapasztalatokat cseréltek a fiatalok.

A fiatalok visszajelzései alapján látható, hogy a kortárssegítés iránti kíváncsiságuk abból fakad elsősorban, hogy nagyon szeretnék minél többet megtudni saját magukról, fejleszteni

önismeretüket és társas készségeiket, miközben a mások támogatása és segítése iránt is érdeklődnek. A szakemberek meglátása az, hogy ezeknek a készségeknek a fejlesztése jelentősen hozzájárulnak a segítő attitűd kialakulásához, formálódásához.

A gyerekek kompetensek a saját problémájuk, helyzetünk feltárásában, ezért támogatni és képezni kell őket, hogy aktivitásuk növekedjen, kommunikációjuk és ismereteik gazdagodjon, ezzel elősegítve a jó iskolai légkör és közösségek kialakulását. A kortárssegítés terén aktív fiatalok preventív szereplőkké válhatnak a köznevelési intézményekben megjelenő ártalmas, veszélyeztető jelenségekkel szemben. Emellett a mentortevékenységet ellátó óvodai és iskolai szociális segítő szakemberek szakmai támogatása révén javuló tendenciák várhatók a rizikómagatartásokkal veszélyeztetett korcsoportban, közösségekben.

A megkezdett munka folytatásaként 2024. tavaszán 4 tematikus képzési alkalom került megszervezésre a kortárs segítő diákok számára a Human-Net Alapítvány együttműködésével:

1. Társasjáték, mint társas készség fejlesztése - A párban vagy kisebb csoportokban történő játék a résztvevők interakcióira épül, fejlesztik a kommunikációs készséget, a kreatív gondolkodást és nem utolsósorban feltárja az egyén erősségeit. A modern, szociális kompetencia fejlesztő, kifejezetten erre az alkalomra válogatott játékokat később maguk, önállóan is tudják játszani.
2. Mese foglalkozás és önismereti társasjáték - A csoportos mesefoglalkozás során a résztvevő önismereti utat járhat be, összefüggéseket találhat saját életével kapcsolatosan. A mesefoglalkozás lényege, hogy ezt a folyamatot segítse, facilitálja. A feldolgozás eszköze lehet rajz, montázs, a mese tovább írása, szoborkészítés, dramatikus megjelenítése egyes jeleneteknek stb.
3. Élő- és nyilvános beszéd gyakorlata - A foglalkozáson a kifejező beszéd és az előadói képességet fejleszthetők a drámapedagógia eszközeivel, játékos hanggyakorlatokkal, artikulációs gyakorlatokkal, dramatikus improvizációkkal.
4. Együttműködés fejlesztés, projekttervezés - A foglalkozás során a diákok megtapasztalhatják, hogy milyen hatással vannak / lehetnek a munkakapcsolatokra, ezzel erősítve a felelősségérzetüket és a pro aktivitásukat, megnyitva őket a kezdeményezésre. A résztvevők megértik az egymásrautaltság fontosságát és a felelősség elhárítása helyett a közös problémamegoldás kerül a középpontba.

A kortárssegítő program bemutatásra került a 2022-es és 2023-as Nyíregyházi Ifjúság Konferencián. Az eseményen több középiskola képviseltette magát, a diákok örömmel osztották meg a szakemberekkel és egymással a tapasztalataikat és jövőbeni elképzeléseiket a Kortárssegítő programmal kapcsolatban.

4.2. Kínálatcsökkentési munkacsoport

A munkacsoport feladatai:

- Tájékoztatást kér a drogellenes tevékenységben résztvevő hatóságoktól, szervektől, intézményektől a drogellenes fellépésekben szerzett tapasztalatokról.
- Javaslatot tesz a szórakozóhelyek ellenőrzési rendszerének a kidolgozására, a törvény ellen vétők egységes szankcionálásának kidolgozása (pl. Biztonságos szórakozóhely program)
- A helyi szabályok aktualizálása, különösen a gyermek és fiatalkorúakra vonatkozóan. A működési engedélyek felülvizsgálatára vonatkozó javaslatok kidolgozása.
- Javaslatot tesz a hatósági ellenőrzések célirányos fokozására, különösen a veszélyeztetett időpontokban és helyen (gépkocsivezetők drogellenőrzése egyszerűsített módszerekkel).
- A lakosság, a fokozottabban veszélyeztetett célcsoportok tájékoztatása a kábítószerrel kapcsolatos jogi és egyéb háttér tényezőket illetően (jogalkalmazók gyakorlata, jogszabály magyarázatok, értelmezések, felvilágosító fórumok szervezése stb.).
- A Gyámhatósággal és a rendvédelmi szervekkel való állandó kapcsolattartás.

4.2.1. Kínálatcsökkentési munkacsoport tevékenységei

Kínálatcsökkentés munkacsoport célja csökkenteni a drogokhoz való hozzáférhetőséget, valamint azok használatából és árusításából fakadó egyéni és társadalmi kockázatokat, ártalmakat. A kínálatcsökkentés elsősorban rendvédelmi feladatokat jelent, de jelentős a szereplők prevenciósi munkája is.

A Nyíregyházi Rendőrkapitányság a kábítószer- és bűnmegelőzés területén egész évben folyamatos tevékenységet lát el, emellett aktív résztvevője a NYÍRKEF-nek, azon belül pedig a kínálatcsökkentési munkacsoport munkáját is koordinálják.

2023-ban 33 alkalommal került sor drogprevenciósi előadások megtartására a munkacsoport tagjai részvételével. Az osztályfőnöki órák keretén belül megszervezett előadásokon 940 tanuló vett részt, amely leginkább a középiskolás korosztályt, illetve az általános iskola 7-8 osztályát érintette. Az előadások témája többnyire a dizájner drogokról, a drogfogyasztás és a bűncselekmények kapcsolatáról, következményeiről szólt. A „snüssz” és az „Elf-bar” néven ismert elektromos dohánytermék a diákok körében nagyon gyorsan terjed, ezért ezzel a témával kapcsolatban is folyamatosak az előadások, mivel már 12-13 éves diákok is fogyasztják.

A drogprevenciósi összekötő tiszt továbbra is ellátja feladatait, melynek során iskolákkal, pedagógusokkal, diákokkal és szülőkkel áll kapcsolatban. A program minden közoktatási intézményben tanuló gyermek családjá számára nyilvános és elérhető. A szakember szülői értekezleteken, fogadóórán is tájékoztatást nyújt a kábítószerrel kapcsolatos büntető igazságszolgáltatást érintő kérdésekben.

A NYÍRKEF-hez csatlakozott civil szervezetekkel rendszeres az együttműködés, megbeszélés. Ebben az évben 4 esetben került sor NYÍRKEF ülésre. Munkájuk során szoros kapcsolatot ápolnak a polgárőrséggel, a közterület felügyelet és a büntetés-végrehajtási intézet szakembereivel.

Továbbra is elsődleges szempont, hogy a kábítószer terjesztőkre koncentráljanak. A rendőri intézkedés – igazoltatás, közúti ellenőrzés, fogdai befogadás stb. – során előkerülő gyanúsán fóliázott, „pakettolt” növényi származékok és fehér porok kellő kiindulást adnak a láncolat feltérképezéséhez akár nyílt, akár operatív eszközökkel.

A visszaélés kábítószerrel (terjesztői magatartások tekintetében) bűncselekmény elkövetése kapcsán az előző évi 14 esettel szemben 2023. évben 3 eset került regisztrálásra 100 %-os eredményesség mellett. Új pszichoaktív anyaggal visszaélés tekintetében a megelőző év 12 esetéhez viszonyítva 2023-ban 20 eljárást indítottak. Kábítószer birtoklás, fogyasztás kapcsán 2022. évben tapasztalt 125 esettel szemben 2023. évben 96 eljárást indítottak.

A tapasztalatok alapján kijelenthető, hogy nem csak a megyeszékhely küzd ezzel a jelenséggel, 2023-ban például eredményesen derítettek fel vidéki rendőrőrsökkel együtt Ibrányban, Demecserben, Rakamazon és Baktalórántházán tevékenykedő személyeket, akik fogyasztói hálózattal rendelkező terjesztők voltak.

4.3. Kezelés-ellátás munkacsoport

A munkacsoport feladatai:

- A kliens egészségi állapotának javítása, illetve helyreállítása,
- a társadalomba történő reintegráció elősegítése,
- kliens útjának végig kísérése az ellátórendszerek között,
- a kábítószer-függőségre jellemző gyakori visszaesések megelőzése, illetve megfelelő kezelése,
- alacsonyküszöbű, illetve ártalomcsökkentő programok megvalósítása.

4.3.1. a Kezelés-ellátás munkacsoport tevékenységei:

A munkacsoport 2023-ban is rendszeresen ülésezett, ahol a tagok egyeztették a feladataikat és a terveiket. A tagság a következő szolgáltatási területeken lát el feladatokat: prevenció, segítségnyújtás (telefon, információk, tanácsadás), krízisintervenció, szociális munka (segítő beszélgetés, egyéni esetkezelés, közösségi szociális munka, családkonzultáció), öngyógyító és terápiás csoportok, orvosi konzultáció, pszichiátriai és pszichoterápiás kezelés egyéni és csoportos formában, utógondozás, pasztorál konzultáció (lelkésszel való konzultáció) és elterelés.

2023-ban sor került a jelzőrendszer további erősítésére, amely keretében szoros együttműködést alakítottak ki az egészségügyi alapellátás résztvevőivel. A tagszervezetek kapcsolatban vannak a

szülészeti-és gyermekosztállyal, a nevelési tanácsadóval, a rendőrséggel és lakásotthonokkal. Ezen kívül aktívan részt vesznek konferenciákon, iskolai és városi egészségnap rendezvényeken. Céljuk nagyobb energiákat fektetni a szülők, hozzátartozók bevonásába, azok kábítószerekkel kapcsolatos ismereteinek bővítésébe, tanácsadás biztosításába.

A Drogambulancia a 2023. évben továbbra is biztosítja a Megelőző-felvilágosító szolgáltatást minden hónapban 1 alkalommal szombati napon is kliensei számára a szolgáltatás folyamatossága érdekében. Tapasztalataik szerint igény van a szombati alkalmak biztosítására, mivel így csökkenthető az újra kezdő kliensek száma vagy a megszakadt szolgáltatások száma is. A programban résztvevő kliensek szükségleteihez, igényeihez és lehetőségeihez igazodva biztosítja a Drogambulancia a szolgáltatást annak érdekében, hogy az elterelés minél hatékonyabb legyen.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Oktatókórház Nagykállói Sántha Kálmán Tagkórház saját tevékenységei közül kiemelten fontos szolgáltatásaként kell bemutatni az alábbi két szolgáltatást:

1. A Szülői- Hozzátartozói csoport minden héten, csütörtök délután várja a szenvedélybetegek hozzátartozóit. A csoport működése lehetővé teszi, hogy a tagjai felismerjék, hogy problémáikkal nincsenek egyedül. Egymás tapasztalatait meghallgatva, könnyebb megoldásokat lehet keresni az előttük álló problémák megoldásához, mintha azt egyedül, mindenkitől elszigetelten tennék. A csoport megértő és biztonságos légkörben teszi lehetővé, hogy a tagok beszélni tudjanak problémáikról, küzdelmeikről, és sikereikről. A hozzátartozók tájékoztatást kaphatnak és ismeretekhez juthatnak a szenvedélybetegségek típusaival kapcsolatban, szakmai segítséget kaphatnak nehézségeik, félelmeik leküzdésében, megoszthatják egymással tapasztalataikat, aggodalmaikat, megtapasztalhatják az önségítés erejét, és közös sikereket élhetnek meg és a szakemberek segítségével dolgozhatnak azon, hogyan tanuljanak meg jól segíteni hozzátartozóiknak.

A csoporttagok a saját tapasztalataikat adják át egymásnak, ezáltal megértést, és reményt kapnak egymástól. Mindez hozzájárul a családi rendszer működésének javulásához, segíti az egész család felépülését.

2. Még 2022-ben indult a „Nyolc hetes rehabilitációs program”: a szenvedélybetegek hatékonyabb felépülésének érdekében. A komplex rehabilitáció (bio-pszicho-szociális) biztosítja a betegek gyógyulását. A terápiás teamben addiktológus szakorvos, pszichiáterek, klinikai szakpszichológusok, addiktológiai konzultáns, mentálhigiénés szakember segíti a betegek gyógyulási folyamatát, felépülését.

A program elősegíti a kliensek rehabilitációját és visszailleszkedésüket a társadalomba, korábbi közösségeikbe, az életmód megváltoztatását, az önállóság, az önálló életvitel elsajátításának megtanulását, a személyiség fejlesztését. Az egészséges életmód, életvitel kialakítását, életvezetési és

a szociális készségek fejlesztését. Figyelembe véve az igénybe vevők életkorát, egészségi állapotát, egyéni képességeit, adottságait. A program befejezését követően a betegek utógondozása biztosított, ők pedig rendszeresen visszajárnak a csoportfoglalkozásokra.

A kezelés-ellátás munkacsoport tagjai 2023-ban is rendszeresen részt vettek helyi, regionális és országos szakmai találkozókra, mint például:

- a Nemzeti Népegészségügyi Központ Népegészségügyi Stratégiai, Egészségfejlesztési és Egészségmonitorozási Főosztálya a Drogmegelőzési Programok Osztályával közösen szervezett „Műhelyszerdák” című szakmai online értekezleteken, amelyen többek között szó volt a negatív gyermekkori élmények és a szerhasználat közötti kapcsolatról, a szektorok közötti párbeszéd erősítéséről és a stratégiai partnerségek kialakításáról, valamint bemutatkozott a Kaposi Mór Oktató Kórház Prevenció és Egészségfejlesztési Irodája,
- A Kőbányai KEF által szervezett „Élményalapú prevenció Kőbányán” című konferencián, amelyen szó volt a drogprevenció alternatív megoldásairól, a tinédzser rehabilitációról, terápiás színjátszásról és az Éltrevaló Egyesület munkájáról,
- az Országos Rendőr-főkapitányság és a Nemzeti Népegészségügyi Központ által megrendezett Világnapi Konferencián, amelyen az elterelés 20. évfordulója alkalmából a megelőző-felvilágosító szolgáltatást végző szervezetek és az elterelés intézményéhez kapcsolódó hatóságok is szerepet kaptak és a Drogambulancia munkatársai is részt vettek,
- Bereczné Türk Emese a Drogambulancia egészségügyi szociális munkása tartott előadást a Kábítószer fogyasztás elleni küzdelem Világnapja alkalmából a Nyíregyházi Rendőrkapitányságon. Az előadás címe és témája kapcsolódik a világnapi üzenet céljához: Útravaló az Elterelés után. Az előadás célja, bemutatni az Elterelés, mint alternatív kezelési forma szabályozását, ezen keresztül a szolgáltatás formáit, célját és feladatait. A segítő munka során az egészségügyi szociális munkás keresi a mind szélesebb körű lehetőségeit a problémák feltárásában és megoldásában. A szerhasználat komplex problémának tekinthető, ezért komplex beavatkozást is igényel. Az érintett személyek képességeinek, készségeinek fejlődése járul hozzá az útravalóhoz, melyet az elterelés után életük más életterületein is tudnak magukkal vinni, és alkalmazni. Az „útravalón” keresztül lehet mérni az elterelés hatékonyságát, melyhez a megfigyelés és a segítő beszélgetés módszertanát, a kérdőív technikák, és életútinterjú felvételét alkalmazzuk a segítő tevékenység során.

A munkacsoport a VI. Nyíregyházi Ifjúságkonferencia a „Bántalmazottak és a szenvedélybetegségek közötti kapcsolat” elnevezésű szekcióülésén a következő témákkal várta az érdeklődőket:

- Dr. Erdélyi Ágnes: A szenvedélybetegség multi kauzalitása.

- Tullner Gabriella: A kora gyerekkori ártalmas élmények hatása a szenvedélybetegség kialakulására.
- Makrai Gábor: A traumatizáció megjelenése a szenvedélybetegségek esetében.
- Antal Edit: A felépülés útjai.

A munkacsoport 2024-ben is hasonló aktivitást kíván elérni a kezelés-ellátás helyi szintű működésének koordinálásával.

4.4. Közösség, együttműködés munkacsoport

A munkacsoport feladata a tagok közötti információáramlás segítése, jó gyakorlatok felkutatása, bemutatása. Az elmúlt évben a leghatékonyabban a rendezvények megvalósulását segítették, amelyek a programok, események pontban kerülnek bemutatásra.

5. Programok, események

5.1. Pályázati programok

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Önkormányzat „Kábítószerügyi Egyeztető Fórumok működési feltételeinek támogatása Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében” című KAB-KEF-21-0016 azonosítószámú projektjében Nyíregyháza MJV Önkormányzata pályázott és 500.000 Ft.- támogatást nyert a NYÍRKEF szakmai programjainak megvalósítására.

A pályázatban, 2024. március 1. és 2024. június 15. között két szakmai rendezvény megvalósítására kerül sor a következő témákban:

- Telepszerű körülmények között, mélyszegénységben élő csoportokkal foglalkozó szakemberek számára szervezett tájékoztató rendezvény.
- A köznevelési intézményekben dolgozó szakemberek számára szervezett tudásmegosztó rendezvény.

5.2. Kábítószer-ellenes Világnap

Az ENSZ-közgyűlés 1987-ben arról döntött, hogy június 26-át a kábítószer-fogyasztás elleni küzdelem nemzetközi napjává nyilvánítják, hogy ezzel is felhívják a figyelmet a drogfogyasztás veszélyeire és a kábítószer-kereskedelem ellen folytatott harc fontosságára. Az ENSZ Kábítószer-ellenőrzési és Bűnmegelőzési Hivatala (UNODC) minden évben megfogalmazza a nap témáját, és a UNODC területi irodáin keresztül emberek millióit mozgósítja a nap megtartására. A 2023-as évi világnap mottója "Első az ember: állítsuk le a megbélyegzést és a diszkriminációt, erősítsük a megelőzést" volt.

A NYÍRKEF 2023. június 26-án tagszervezetei részvételével szervezett figyelemfelkeltő, játékos érzékenyítő és prevenció programokat a napközis táborokban lévő gyermekek számára a következő szervezetek közreműködésével:

Kis Vakond Tábor:

- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kórházak és Egyetemi Oktatókórház Egészségfejlesztési Osztály - EFI Nyíregyházi Járás
- Nyíregyházi Rendőrkapitányság
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Rendőr-főkapitányság

Futurobi tábor:

- Talentum Európai Fejlődésért Közhasznú Alapítvány
- Periféria Egyesület
- "Gyermekeinkért 16" Alapítvány

Arany János Gimnázium sporttábor:

- A Gyermekekért, a Fiatalokért és a Családokért Közhasznú Egyesület

5.3. VI. Nyíregyházi Ifjúságkonferencia

A NYÍRKEF társszervezője volt az VI. Nyíregyházi Ifjúságkonferenciának, amely 2023. október 19-én a Nyíregyházi Egyetemen került megrendezésre.

A konferencia célcsoportja az ifjúsági munkával-, ifjúsággal foglalkozó szakemberek, valamint maga az ifjúság volt. A fórum szakemberei a szervezési feladatokon túl közreműködtek a szakmai tartalom összeállításában, valamint már megszokott módon a konferencia napján aktív segítők voltak a megvalósításnak.

A konferencia rövid bemutatása

Plenáris előadások (9:00-12:00):

- "Élj-Együtt lenni jó" élményterápiás tábor módszertani bemutató - *Előadók: Wermeser Anita és Simon Gabriella, Vízityúk Vízitúra Egyesület az Autistákért*
- Bántalmazás korlátlanul: bullying és cyberbullying. A Nyíregyházi Áldozatsegítő Központ tapasztalati és eszközei - *Előadó: Kuknyóné Vajóczki Nikoletta, Nyíregyházi Áldozatsegítő Központ*
- Áltudományok csapdájában-egészségügyi vonatkozások - *Előadó: Dr. János István főiskolai tanár Nyíregyházi Egyetem*
- "Az internet a kockázatok és mellékhatások tekintetében" - *Előadó: Veres László tagintézményigazgató, Nyíregyházi Móricz Zsigmond Általános Iskola Vécsey Károly Tagintézménye*
- A Diák-polgármesteri Iroda belföldi és nemzetközi programjai - *Előadó: Takács Zsófia, Nyíregyházi Diák-polgármesteri Iroda, diákpolgármester*

Szekciós ülések (13:00-15:00):

1. Bántalmazottak és a szenvedélybetegségek közötti kapcsolat (NYÍRKEF)
  - Dr. Erdélyi Ágnes: A szenvedélybetegség multikauzalitása.
  - Tullner Gabriella: A kora gyerekkori ártalmas élmények hatása a szenvedélybetegség kialakulására.
  - Makrai Gábor: A traumatizáció megjelenése a szenvedélybetegek esetében.
  - Antal Edit: A felépülés útjai.
2. Kortárssegítők egymás között – a kortárssegítők jelenlegi helyzete Nyíregyházán
 Szekcióvezető: Kovácsné Kecsmár Tímea, a kortárssegítő folyamatokba bevont diákok szekciós ülése.
3. "Önismeretre épített pályaorientáció!"
 Szekcióvezető: Maczkó Mónika, pályatanácsadó, mentálhigiénés szakember a Nyíregyházi Pályaorientációra épülő Ifjúsági Hálózat megálmodója és elindítója.

6. Tervek

A NYÍRKEF tevékenységeinek folytatásához 2024-ben is a stratégiában megfogalmazott cselekvési terv szab irányt. A hagyományosan szervezett rendezvényeken és konferenciákon túl további előrelépés várható a középiskolások körében elindított kortárssegítő program kapcsán. A szakmaközi együttműködések fenntartása vagy új kapcsolatok kialakítása a Fórum alapcéljai közé tartozik, de a szervezetek napi feladatai mellett jelentős idő- és energiabefektetést igényel.

Városunk egyes részein az átlagosnál valószínűbb a rizikómagatartások kialakulásának kockázata, éppen ezért a NYÍRKEF célzottan keresi a kapcsolatot a területen aktív szervezetekkel. 2024-ben már elindult egy együttműködés a Nyíregyháza MJV Roma Nemzetiségi Önkormányzatával, amely keretében a szakemberek vizsgálják azokat a beavatkozási pontokat, ahol eredményesen lehet változást generálni.

A személyes jelenlét növelésével, a prevenciós vagy intervenciós programok alkalmazásával nagyobb eséllyel lehet az egészségmagatartási hajlamot fejleszteni, az egészségtudatos életmódot nagyobb populációban terjeszteni, ezekkel is csökkentve az ártalmaknak való kitettséget.

További cél az ifjúsági közösségi terek bevonása a prevenciós programok köznevelési intézményeken kívüli elérhetősége érdekében, ahol kötetlenebb keretek között lehet új programokat kipróbálni.

A szülőkkel és a hozzátartozókkal való segítő munkát a prevenció és a kezelés-ellátás területén egyaránt fenn kell tartani, mert ezáltal eredményes lehet erősíteni a kliensek természetes támogató köreit.

A NYÍRKEF az egészségtudatosság népszerűsítése érdekében együttműködik a helyi az EFI-vel, és nyitott a helyi, vármegyei- és országos KEF kapcsolatok fejlesztésére.

A szakemberek figyelemmel kísérik a pályázati lehetőségeket, hogy az új források segítségével további lehetőségeket teremtsenek a szakmai kibontakozásra és új programok megvalósítására. Jelenleg szervezés alatt áll az idei kábítószer-ellenes világnapi rendezvény, valamint a VII. Nyíregyházi Ifjúságkonferencia programjainak összeállítása.

7. Összegzés

A NYÍRKEF számára a hatályos városi drogstratégiában megfogalmazott célok határozott irány szabnak, amelyek eléréséhez az önkormányzati koordináció biztosítja a döntéshozók támogatását. A tájékoztatóban bemutatott tevékenységek alapján megállapítható, hogy szisztematikus munka zajlik és jelentős eredményeket sikerült elérni több területen is.

A jövőbe mutató elképzelések és együttműködések elősegítik a rizikómagatartások kialakulásával terhelt közösségek felé közvetített szolgáltatások és egészségfejlesztési módszerek célba juttatását, vagyis az egészségtudatos életmód terjesztését. Emellett a teljes populációt érintő ártalmak terjedése, a mentálhigiénés és viselkedési problémákat okozó jelenségek megértése és kezelése érdekében szükséges a szakemberek folyamatos képzésének elősegítése és támogatása, hogy minél hatékonyabban tudjanak a gyorsan változó szükségletekre reagálni.

A prevenció munkát korosztálytól függetlenül a lehető legszélesebb körben kell folytatni, a kezelés-ellátás területén pedig a családi támogató környezet kialakítását/megtartását kell elősegíteni. A bűnmegelőzési és kínálatcsökkentési beavatkozások komoly előkészítő munkát igényelnek és a komoly eredmények eléréséhez sok időre van szükség.

A NYÍRKEF szakmai tevékenységének három fő pillérre az összefogás, vagyis az egységes szemlélet és az együttműködés, a komplexitás, vagyis a szolgáltatások sokszínűsége, és az egészségfejlesztés, amely az a folyamat, mely képessé teszi az embereket arra, hogy felügyeljék és javítsák saját egészségüket.

A hazánkban működő, a Kábítószerügyi Egyeztető Fórumokat bemutató online felület a <http://kef.hu/> oldalon érhető el.

Nyíregyháza, 2024. május 06.

Dr. Erdélyi Ágnes
szakmai elnök